

Szentgyörgyi Zsolt

A TIGRISEK NYARA

Ezekben a késői órákban, amikor a viharvert ágynemű hajjai már a nyakunkig érnek, mindannyian mozdulatlanul fekszünk, és nem csukjuk be a szemünk, nem alszunk el, nem teszünk hosszú sétákat a környéken, és nem ülünk egy széken vagy egy padon. A vilanykörte, az éjszaka elmaradhatatlan tartozéka, bevilágítja a helyiséget, és a padlóra vetülő árnyékok egyre hosszabbodnak, ahogy múlik az idő. Ettől függetlenül, néha egyikünk-másikunk mégis kilopakodik a nyitva felejtett ajtón, és a sötétségtől sántán botorkál a folyosó alagútjában, mert bár maga az épület kívülről csupán egy rozsdás, kétfelől pikkelyekkel kirakott kalap, belül számtalan tereméből áll, amiket folyosók kötnek össze. Kijátsszuk a pincérek éberségét és keresztülvágunk a szalon kihalt mezőin, a falnak támasztott sziluettek között. Hiába ugyanis az ezüstös, megfagyott függönygéz, az éjszaka beárad a falra szerelt ablakon, és annak ellenre, hogy a mély csendtől szinte teljesen süketen fekszünk az ágyon, amikor kinyitjuk szemünk, látjuk, hogy már világos nappal van.

Napközben odakint a körülkerített park benépesül elszáradt tollú, kényes madarakkal. Csapataikat az egyik fától a másikig fújja a szél és nem hagy egy perc nyugalmat sem nekik. Fejük felett nagy hártya az égbolt, amelynek a napok apálya és dagálya barnára csiszolta partjait, és mivel a csapadék leginkább eső formájában hullik, időről időre annyira megnő a hajunk, hogy már kényelmetlenné válik és féltő, hogy az elhanyagoltság látszatát kelti. Talán éppen ez az egyik oka, hogy lemondva a séta örömeiről, hárman-négyen ülünk az asztalnál, összeszorított foggal, és nem olvassuk az újságot, nem beszélünk. Kézfejük a terítő bársonyán pihen és lábunk térdtől lefelé derékszögben meghajlik az asztal lapja alatt. Egyszóval olyanok vagyunk, mint azok az öreg és túlságosan ravasz rókáék, akik erdei őrzárjuk során egy négyzet alakú tisztásra értek, és mielőtt leültek megpihenni, levetették mellényüket, drága prémkabátjukat és kalapjukat szögbe akasztották, hogy ne ismerhessenek rájuk sem a rendőrök, sem a kaulazok, sem a vadászok, sem a katonák.

Máskor viszont elbizonytalanodunk az időjárás kiszámíthatatlanságától. Hol szétnyitjuk, hol összecsupjuk magasba tartott esernyőnket, a hónunk alá fogjuk a szelet, és egymásba kapaszkodva, tanácstalanul elindulunk a kavicsal felszórt ösvényen a sötétre pácolt épület irányába. Egyikünk egy fejjel alacsonyabb, mint a másik, ám gombokkal kivert, szélből duzzadó hálóingünk vitorlája alól mindkettőnknek csupán annyira lóg ki papucsba bújtatott lábfeje, amennyi feltétlenül szükséges ahhoz, hogy el ne dőljünk. Az egyik pincér azonban, mindezt megelégedve, hozzákezd, hogy levágja a hajam. Mivel hálát nem tudom másképpen kifejezni, úgy teszek, mintha aludnék, hogy ezzel is megkönnyítsem feladatát. Eközben egy másik, sok szempontból hasonló pincér éjt nappallá téve őrködik a főbejárat előtt, hogy elhessegesse az esetleges látogatókat, és egyben elejét vegye a kellemetlenségeknek, amelyeket a városban való felbukkanásunk okozna.

Ennek ellenére, nem ritkán, mégis úgy érzem, mintha munkakörömmel járó feladatok miatt folyton hosszú utazásokat kellene tennem országunk távoli részeibe. Noha az évek során soha nem szüntem remélni, hogy munkám elismeréseként egyszer majd kényelmesebb és életkoromnak is jobban megfelelő beosztásba helyeznek, sajnos ez a vágyam mind ez idáig beteljesületlen maradt, akár mert személyemet pótolhatatlannak ítélték az adott feladatkörben, akár valami más, számomra ismeretlen ok miatt, nem tudom. Annyi mindenetre bizonyos, hogy néha egyikünk feláll az asztaltól és elindul az ellenkező irányba, miközben mi, akik továbbra is az asztalnál maradunk, szóltanul figyeljük, ahogy egyre távolodik tőlünk. Megesik, hogy valaki előhúzza egy hanglemezt a borítékból, és ronggyal fényesre dörzsöli, mielőtt ráerősítené a lemezjátszó forgótárcsájára. Türelmetlenül várjuk, hogy a lemezjátszó tűje megfejtse az üzenet hieroglifáit, amiket a zenekar tagjai gondosan, sok nehézség árán belekarcoltak a lemezkorong kemény kitingpáncéljába.

Ilyen esetekben a lemezjátszó néha valóban a hangok kimeríthetetlen forrásának bizonyul, mégis mosolyogva gondolom, hogy ebből a hotelből vagy szállodából szinte teljes egészében hiányoznak az élethez szükséges legalapvetőbb kellékek is. A legalaposabb vizsgálat után sem lelhetünk itt drága szőnyegek, lefelé fordított harsonákra, sokszínű tollakra, díszes edényekre, és más hasonló helyekkel ellentétben nem takarják pókok által horgolt zsebkendők a szekrényeket. Igaz ugyan, hogy a cserepekben óriási spenótok nyílnak, de nélkülöz-

nünk kell a vitrinek oltárait. Ismeretlenek számunkra a kakukkos óra és a szamovár csodái, és nem lógnak kipreparált, törékeny szarvasfejek a szemközi falon. Még a park fái is egész nap búcsúzkodnak. Még akkor is egyre integetnek, amikor végül ujjaink egymás ujjába fonódnak, és nekilátunk, hogy áttáncoljuk a rendelkezésünkre álló időt. Egyedül a tapéta virágozik, akár az üzemek és vágóhidak a város szívében, ahol a húsipar vesztőhelyet tart fenn a sertések, lovak, szarvasmarhák számára, majd konzervbe öltözteti a türelmes állatok elbukott seregeit.

Mindez nem akadályozhatja meg a hajviseletünk állapotáért felelős pincért, hogy ollójával módszeresen bejárja koponyám alsó és felső területeit. Szükség szerint levág egy-egy fürt pázsitszerű, szinte növényi haját, amely a padlóra hullva egy darabig még tovább növekszik, mielőtt végleg fonnyadni kezdene. Természetesen mielőtt valamelyik pincér tudomására jut, hogy mennyire fáradt vagyok, halani sem akarja, hogy ne töltsöm ott az éjszakát a szálloda egyik szobájának vermében, különösen, ha addigra az ablakon túl már felismerhetővé válik a korai alkonyat minden jellemzője. Szintén nem meglepő, hogy egy ilyen helyen mindig vannak, akik kíváncsian körénk gyűlnek és hallgatják, miről folyik a szó. Addig-addig kérlelnek, míg be nem adom a derekam, felállok a székből, ujjaink megint egymás ujjába fonódnak, megint lépdelünk a zene ütemére, néha gyorsabban, mintha lejtőn lefelé mennénk, néha lassabban, mintha merdek emelkedőn tartanánk felfelé. Újabb és újabb ellipsziseket, ipszilonokat írunk lábunkkal a csikorgó szőnyegeken. Hol északnak, hol délnek haladva állandóan változtatjuk a menetirányt, mintha meg akarnánk téveszteni azokat, akik követni próbálnának, és közben hagyjuk, hogy odakint a kerítés túlsó oldalán a felhők beszöjék a várost, az egymásnak támasztott házakat, a parkok síkjait, a templomok hangárait, a galambok lovasszobrait. Mindannyian tudjuk, hogy ennek így kell lennie, és a pincérek hamarosan felkapcsolják a villanyt, felszolgálják a vacsorát vagy a reggelit. A hajnalt és az alkonyatot ugyanis gyakran meglehetősen nehéz teljes bizonyossággal megkülönböztetni egymástól, így nem ritka, hogy miközben gyanútlanul szürcsöljük a reggeli teát, az éjszaka fennakad a parkban tenyésző bokrok ágain.

Ilyenkor reggeli után az előttük álló naptól fáradtan, rövid időre megpihennek a pincérek. Szétbontják térdükön az újságok lobogóit, böngészik a jelentéseket, és noha bizonyára megtehetnék, mégis óva-

kodnak, hogy elhagyják az épület fedezékét, mivel tudatában vannak, hogy ha az időjárás engedi, az esővíz felülről befolyik kalapjaik lábosába. A napnak ebben a szakaszában már mi is csupán arra várunk, hogy lejárjon a hanglemez, és azután, mint megannyi fekete testvér, kitapogatjuk az éjszaka mellékjáratainak tűnő folyosók útjait, így mire eljutunk a hálótermekbe, a hirtelen beálló mély csendtől az elhagyatott szalonban lekapcsolódik a villany. Eltemetnek a paplanok, és mindannyian mozdulatlanul fekszünk. Az éjszakai sirályok falkái szárnyaik legyezőit verdesve leszállnak odakint a falak mentén, megfészkelődnek a szélcsendes zugokban.

Ilyenkor a magas falakkal körülvelt park elsüllyedt, vén lavór, amelyet keserű vattaként bevon az ásványi anyagok és a vegetáció késső esti prémje. Ennek megfelelően, amikor végül az ablakhoz lopózunk és arcunkat az ablaküveg felszíne felé fordítva kitekintünk, a környező vidék közeli és távoli ország egyben. Ott állunk fáradhatatlanul egész éjszaka, mintha be lennénk varrva egy áttetsző bélés mögé, és nem csukjuk be a szemünk, nem alszunk el.

(Liget, 2005/1.)